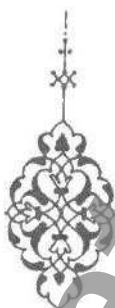
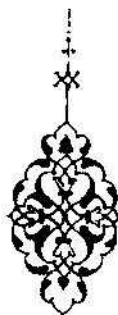

انقلاب اسلامی در کرمان

www.ketab.ir

- سرشناسه: عبداللهی نیا، علی، ۱۳۴۴
- عنوان و نام پدیدآور: انقلاب اسلامی در کرمان / تألیف: علی عبداللهی نیا
- مشخصات نشر: تهران: مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۹۳.
- مشخصات ظاهری: ۷۳۲ ص.
- فروست: مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۹۲۳. تاریخ منطقه‌ای انقلاب اسلامی ایران؛ ۳۴
- شابک: ۲۳۰۰۰۰ ریال: ۹۷۸-۹۶۴-۴۱۹-۷۱۵-۴
- وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
- موضوع: ایران، تاریخ، انقلاب اسلامی، ۱۳۵۷، کرمان
- موضوع: کرمان، تاریخ
- شناسه افزوده: مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی.
- رده‌بندی کنگره: DSR ۱۵۶۰/ک۴ع۲ ۱۳۹۳
- رده‌بندی دیوپی: ۹۵۵/۰۸۳۷۲۲۲
- شماره کتابشناسی ملی: ۳۴۹۲۱۵۲

مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات

عنوان: انقلاب اسلامی در کرمان

تألیف: علی عبداللہی نیا

نویت چاپ: اول، زمستان ۱۳۹۳

شمارگان: ۱۰۰۰ قیمت: ۲۳۰۰۰ تومان

حروفچینی و لیتوگرافی: مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی

چاپ و صحافی: چاپخانه مرکز اسناد انقلاب اسلامی

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۱۹-۷۱۵-۴

ISBN 978-964-419-715-4

کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است.

نشانی: تهران، خیابان شریعتی، نرسیده به میدان قدس، رویروی پمپ بنزین اسدی، پلاک ۱۹۵۴،

مرکز اسناد انقلاب اسلامی. صندوق پستی ۱۹۳۹۵/۳۸۹۶ تلفن: ۲۲۲۱۱۱۹۴ تلفکس: ۲۲۲۱۱۱۷۴

www.irdc.ir

این اثر یکی از موضوعات «طرح
تدوین تاریخ انقلاب اسلامی» است
که در مرکز اسناد انقلاب اسلامی
تهیه شده و کلیه حقوق آن برای مرکز
محفوظ می‌باشد.

لازم است برای بیداری نسل‌های آینده و جلوگیری از غلط‌نویسی مغرضان، نویسندگان متعدّد با دقت تمام به بررسی دقیق تاریخ این نهضت اسلامی بپردازند، و قیام‌ها و تظاهرات مسلمین ایران را در شهرستان‌های مختلف با تاریخ و انگیزه‌ی آن ثبت نمایند تا مطالب اسلامی و نهضت روحانیت سرمشق جوامع و نسل‌های آینده شود، ما که هنوز در قید حیات هستیم و مسائل جاری ایران را که در پیش چشم همه‌ی ما به روشنی اتفاق افتاده است دنبال می‌کنیم، فرصت‌طلبان و منفعت‌پیشگانی را می‌بینیم که با قلم و بیان بدون هراس از هرگونه رسوایی، مسائل دینی و نهضت اسلامی را برخلاف واقع جلوه می‌دهند و به حکم مخالفت با اساس نمی‌خواهند واقعیت را تصدیق کنند و قدرت اسلام را نمی‌توانند ببینند، و شکی نیست که این نوشتجات بی‌اساس به اسم تاریخ در نسل‌های آینده آثار بسیار ناگواری دارد. از این جهت، روشن شدن مبارزات اصیل اسلامی در ایران از ابتدای انعقاد نطفه‌اش تاکنون و رویدادهایی که در آینده اتفاق می‌افتد از مسائل مهمی است که باید نویسندگان و علمای متفکر و معتمد بدان بپردازند. درست آنچه را امروز برای ما روشن و واضح است برای نسل‌های آینده مبهم می‌باشد؛ و تاریخ، روشنگر نسل‌های آینده است، و امروز قلم‌های مسموم در صدد تحریف واقعیات هستند، باید نویسندگان امین این قلم‌ها را بشکنند.

(صحیفه امام، جلد سوم، ص ۴۳۴)

فهرست مطالب

۱۵	.....مقدمه
۱۷	.....پیشگفتار

فصل اول:

۲۳	.....طبیعت و جغرافیای کرمان
۲۵	.....۱- استان کرمان
۲۶	.....۲- شهرستان کرمان
۲۶	.....۳- جمعیت شهر کرمان
۲۷	.....۴- وضعیت طبیعی شهرستان کرمان
۲۹	.....۵- پوشش گیاهی
۳۰	.....۶- محصولات کشاورزی

فصل دوم:

۳۱	.....تاریخ مختصر شهر کرمان
۳۳	.....۱- وجه تسمیه‌ی کرمان
۳۶	.....۲- کرمان از آغاز تا دوره‌ی اسلامی
۳۹	.....۳- کرمان در دوره‌ی اسلامی
۴۴	.....۴- جدال زندیه و قاجاریه در کرمان

فصل سوم:

۵۱	.....اوضاع کرمان از ابتدای قاجاریه تا انقلاب مشروطیت
۵۳	.....۱- ایالت کرمان در عهد قاجاریه
۵۵	.....۲- اوضاع اقتصادی شهر کرمان

- ۳- اوضاع فرهنگی و مذهبی ۵۸
- صوفیه در تلاش برای بقا ۶۱
- شیخیه ۶۶
- فعالیت علمای اصولی ۷۰
- اقلیت‌های مذهبی شهر کرمان ۷۶
- ۴- اوضاع سیاسی شهر کرمان ۷۹
- ۵- کرمان بستر جنبش‌های سیاسی و اجتماعی ۸۳

فصل چهارم:

- ۹۱ اوضاع کرمان از انقلاب مشروطیت تا انقراض قاجاریه ۹۱
- ۱- قتل ناصرالدین شاه به دست یک کرمانی ۹۳
- ۲- یک کرمانی اولین مدعی حکومت جمهوری ۱۰۰
- ۳- بازتاب قتل ناصرالدین شاه در شهر کرمان ۱۰۱
- ۴- تشدید اختلافات بین شیخیه و مشرعیین ۱۰۳
- ۵- کرمان و انقلاب مشروطیت ۱۰۸
- ۶- انتخابات اولین دوره‌ی مجلس در کرمان ۱۱۱
- ۷- تحولات فرهنگی و اجتماعی پس از مشروطیت ۱۱۴
- روزنامه‌ها ۱۱۵
- مدارس ۱۱۸
۱. مدارس خارجیان ۱۱۹
۲. مدارس زرتشتیان کرمان ۱۲۰
۳. مدارس ملی ۱۲۰
۴. مدارس دولتی ۱۲۱
- ۸- انتخابات انجمن‌های ایالتی و ولایتی و تشکیل احزاب ۱۲۱
- ۹- حزب دموکرات کرمان ۱۲۹
- ۱۰- کرمان در جنگ جهانی اول ۱۳۶
- ۱۱- تشکیل پلیس جنوب ۱۴۰
- ۱۲- مبارزات مذهبی در اواخر قاجاریه ۱۴۲

فصل پنجم:

- کرمان از کودتای سوم اسفند ۱۲۹۹ تا سوم شهریور ۱۳۲۰..... ۱۴۵
- ۱- ماهیت کودتای سوم اسفند ۱۲۹۹..... ۱۴۷
- ۲- تحولات اجتماعی کرمان در دوره پهلوی اول..... ۱۴۹
- کشف حجاب..... ۱۵۴
- ۳- مراکز علمی دینی و روحانیون کرمان..... ۱۶۱
- ۴- تعطیلی مدارس دینی و سخت‌گیری به روحانیان..... ۱۶۴
- الف) آیت‌الله میرزا محمد رضا مجتهد کرمانی..... ۱۶۵
- ب) آیت‌الله شیخ علی اصغر صالحی کرمانی..... ۱۷۰

فصل ششم:

- کرمان از سقوط رضا شاه تا انقلاب سفید..... ۱۷۵
- ۱- اوضاع اجتماعی پس از شهریور ۱۳۲۰..... ۱۷۷
- ۲- فعالیت مذهبی بعد از شهریور ۱۳۲۰..... ۱۸۰
- تشکیل انجمن دینی کرمان..... ۱۸۳
- تأسیس شعبه‌ی جامعه‌ی تعلیمات اسلامی..... ۱۸۶
- ۳- نقش روحانیان کرمان در نهضت ملی شدن نفت..... ۱۹۰
- الف) مقابله با فزون‌خواهی شیخیه..... ۱۹۱
- ب) ارتباط با فداییان اسلام..... ۱۹۴
- ج) مبارزه با گروه‌های الحادی (حزب توده و فرقه بهائیت)..... ۱۹۵
- ۴- شهر کرمان در روز ۲۸ مرداد ۱۳۳۲..... ۱۹۷
- ۵- فعالیت مذهبی سیاسی بعد از کودتای ۲۸ مرداد..... ۲۰۰

فصل هفتم:

- آغاز نهضت اسلامی..... ۲۰۳
- ۱- رؤیای تجدید موقعیت..... ۲۰۵
- ۲- لایحه انجمن‌های ایالتی و ولایتی..... ۲۰۶
- ۳- گسترش شعاع مرجعیت امام در کرمان..... ۲۰۸
- ۴- لوایح شش‌گانه یا انقلاب سفید..... ۲۱۰
- ۵- حادثه‌ی مدرسه‌ی فیضیه..... ۲۱۱

- ۶- قیام پانزده خرداد ۱۳۴۲..... ۲۱۸
- ۷- موضع حزب زحمت‌کشان..... ۲۲۳
- ۸- بازگشت علمای مهاجر..... ۲۲۶
- ۹- آزادی امام در فروردین سال ۴۳..... ۲۲۸
- ۱۰- سفر تبلیغی حجت‌الاسلام فلسفی به کرمان..... ۲۳۶
- ۱۱- قتل دادرس و پیام امام خمینی به مردم کرمان..... ۲۴۱
- ۱۲- کاپیتولاسیون و تبعید امام خمینی و بازتاب آن..... ۲۴۶

فصل هشتم:

سال‌های مقاومت..... ۲۵۵

- ۱- فعالیت‌های سیاسی روحانیون کرمان..... ۲۵۷
- ۲- تأسیس مدرسه‌ی کرمانی‌ها..... ۲۵۹
- ۳- کرمان تبعیدگاه مبارزین..... ۲۶۱
- ۴- مبارزین کرمانی در گروه‌های مبارز مسلح..... ۲۶۷
- ۵- مبارزات مسلحانه در کرمان..... ۲۷۰
- ۶- اصلاحات اجتماعی و اقتصادی رژیم..... ۲۸۱
- ۷- اقدامات فرهنگی رژیم در کرمان..... ۲۸۶
- ۸- مؤسسات آموزش عالی کرمان..... ۲۸۹
- ۹- مبارزات دانشجویی..... ۲۹۳

فصل نهم:

طلیعه‌ی انقلاب..... ۳۰۱

- الف) تشدید اعتراض‌های مردمی..... ۳۰۳
- ب) آشنایی اجمالی با تعدادی از پیشگامان مبارزه در کرمان..... ۳۰۹
- ۱- آیت‌الله صالحی در موضع اعتدال..... ۳۰۹
- ۲- برادران حجّتی کرمانی..... ۳۱۳
- ۳- سیدیحیی جعفری..... ۳۱۷
- ۴- برادران موحدی کرمانی..... ۳۱۸
- ۵- شیخ مرتضی فهم کرمانی..... ۳۲۲
- ۶- شهید علی ایرانمنش..... ۳۲۵

۳۲۷.....	۷- یادی از دیگر شخصیت‌های مؤثر.....
۳۳۱.....	ج) آغاز حرکت انقلابی مردم کرمان.....
۳۳۱.....	۱- حوادث پاییز و زمستان ۱۳۵۶.....
۳۳۳.....	۲- حوادث بهار ۱۳۵۷.....
۳۳۷.....	۳- حوادث تابستان ۱۳۵۷.....
۳۳۸.....	۴- حوادث ماه رمضان سال ۱۳۵۷.....
۳۴۳.....	۵- حوادث عید فطر ۱۳۵۷.....
۳۴۵.....	۶- حوادث مهرماه ۱۳۵۷.....

فصل دهم:

۳۵۱.....	حادثه‌ی مسجد جامع.....
۳۵۳.....	۱- نقش تاریخی کرمان در جنبش‌های سیاسی و مذهبی.....
۳۵۵.....	۲- مساجد تأثیر گذار کرمان.....
۳۶۲.....	۳- نمایش «کولی بازی».....
۳۶۳.....	۴. روز واقعه.....
۳۸۱.....	۵- پیامد حادثه در شهر کرمان.....
۳۹۴.....	اعتراضات در دایره‌ی حکومت به حادثه.....
۳۹۷.....	تکرار نمایش کولی بازی در زاور و بم.....
۳۹۸.....	پیامد حادثه در سطح کشور.....
۴۱۸.....	اقدامات دولت.....
۴۲۲.....	۶- کولی‌ها قربانی حادثه.....
۴۲۴.....	حوادث آبان ماه ۱۳۵۷.....
۴۲۴.....	الف) بازگشایی مجدد مسجد جامع.....
۴۳۳.....	۷- حوادث آذر ۱۳۵۷.....

فصل یازدهم:

۴۳۹.....	ماه محرم، ماه جهاد، ماه خون.....
۴۴۱.....	۱- حوادث کرمان در دهه‌ی اول ماه محرم ۱۳۵۷.....
۴۴۲.....	حادثه‌ی جویبار.....

- ۴۴۶..... حادثه‌ی راور .....
- ۴۴۷..... ۲- کرمان در روز عاشورا (۲۰ آذرماه ۱۳۵۷) .....
- ۴۴۹..... ۳- مقابله با نمایش کولی بازی .....
- ۴۵۰..... ۴- واقعه‌ی خونین روز ۲۴ آذر .....
- ۴۵۶..... - تشییع شهدای روز ۲۴ آذر .....
- ۴۶۰..... اعتصاب مجدد فرهنگیان .....
- ۴۷۱..... گسترش اعتصابات در ادارات و سازمان‌ها .....

فصل دوازدهم:

- ۴۷۵..... به سوی پیروزی .....
- ۴۷۷..... تداوم مقاومت .....
- ۴۸۵..... اعلام همبستگی اقلیت‌های مذهبی .....
- ۴۸۶..... راهپیمایی روز اربعین (۲۹ دی ماه) .....
- ۴۹۱..... بازگشت امام به کشور .....

فصل سیزدهم:

- ۴۹۷..... کرمان و پیروزی انقلاب .....
- ۴۹۹..... ۱- کرمان در فردای پیروزی .....
- ۵۰۲..... ۲- تثبیت انقلاب .....
- ۵۰۴..... ۳- شکل‌گیری نهادهای انقلاب .....
- ۵۰۵..... الف) کمیته‌ی انقلاب اسلامی .....
- ۵۰۹..... ب) سپاه پاسداران انقلاب اسلامی .....
- ۵۱۴..... ج) کمیته امداد امام خمینی (ره) .....
- ۵۱۵..... د) جهاد سازندگی .....
- ۵۱۶..... ۴- تشکیل دفتر حزب جمهوری اسلامی .....
- ۵۱۷..... ۵- انتخابات یا تعیین سرنوشت .....

زندگی‌نامه‌ی شهدای انقلاب کرمان در سال ۱۳۵۷.....	۵۲۳
۱- شهید حاج محمد باقدرت جوپاری.....	۵۲۳
۲- شهید غلامرضا یزدان‌شناس.....	۵۲۴
۳- شهید حسن فدایی.....	۵۲۶
۴- شهید حسین توکلی‌زاده.....	۵۲۷
۵- شهید سیدحسین حسینی‌گوکی.....	۵۲۸
۶- شهید غلامحسین مهدوی.....	۵۲۸
۷- شهید فرامرز دادبین.....	۵۲۹
۸- شهید حمید نامجو باغی.....	۵۲۹
۹- سید محمود سید رضایی.....	۵۳۰
۱۰- شهید حمید سام‌پور ماهانی.....	۵۳۰
۱۱- شهیده طلعت علی‌محمدی.....	۵۳۱
اسناد و تصاویر.....	۵۳۳
کتابنامه.....	۶۷۷
نمایه.....	۶۸۷